

**Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрі
Е.Ә.Ыдырысовтың ҚР Парламенті Мәжілісінің «үкімет сағатында»
«Экономикалық дипломатия – Қазақстанның сыртқы саясатының
басты бағыты» тақырыбы бойынша жасайтын баяндамасы**

**Құрметті Владимир Карпович!
Құрметті депутаттар!**

Бүгінгі кездесу Қазақстанның тәуелсіздігінің 25-жылдығымен қарсаңында болып отыр. Осы кезең ішінде Қазақстан **сыртқы алаңда келесі жетістіктерге** қол жеткізді, біз:

- өзінің субъектілігін растадық.
- 180-мемлекетпен дипломатиялық қарым-қатынас орнаттық;
- негізгі халықаралық ұйымдарға мүше болдық;
- құрлықтағы мемлекеттік шекараны ресімдедік.
- Еуразиядағы интеграциялық процестердің «локомотиві» болдық;
- Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымына, Ислам ынтымақтастығы ұйымына, Еуразиялық экономикалық Одаққа, Шанхай ынтымақтастық ұйымына, ТМД, Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына, Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары кеңесі мен Түркі Кеңесінде төрағалық еттік;
- Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшылары съезін тұрақты түрде өткізу процесін іске қостық;
- Дүниежүзілік Сауда Ұйымына кірдік;
- Шиеленісті жағдайларды шешуге дәнекер болдық;
- ЭКСПО-2017 халықаралық көрмесін өткізу мүмкіндігін алдық.
- БҰҰ Бас Ассамблеясының «Ядролық қару-жарақтан азат әлемді құру туралы жалпыға бірдей декларациясын қабылдауына бастамашылық жасадық;
- 2017-2018 жылдары БҰҰ Қауіпсіздік кеңесіне тұрақты емес мүше болдық;

Халықаралық аренадағы барлық жетістіктері мен табыстары Тұңғыш Президентімен тығыз байланысты.

Мемлекет басшысының стратегиялық көзқарасы, харизмасы, дипломатиялық талантының арқасында қазақстандық дипломатия әлемдегі барлық елдерімен және халықаралық ұйымдармен қатынастардың сенімді жүйесін құрды.

Халықаралық аренадағы барлық күш-жігеріміз мемлекетіміздің ішкі саяси, экономикалық және әлеуметтік өзгерістерге тиімді жағдай жасауға және ұлттық мүдделерін қорғауға бағытталған.

Соңғы жылдары **жаһандық әлем ең қолайсыз сценарийлердің бірі бойынша дами бастады.**

Олардың ішінде ең бастысы: 1) халықаралық қағидаттары шегінің жойылуы; 2) әлемдік жүйені басқарушылықтың төмендеуі; 3) аса ірі мемлекеттер мен блоктар арасындағы (РФ-Батыс/АҚШ-ҚХР) геосаяси шиеленіс; 4) Халықаралық терроризм мен радикализм сияқты жаңа трансұлттық қатерлердің пайда болуы.

Аталған факторлар – елімізге де әсер етеді. Көпвекторлы, прагматизм мен мүдделімізді қорғауға бағытталған саясатымыздың дұрыстығын тағыда растайды. Оны сақтап, дамыту керек.

Елбасының шиелініскен дағдарыстарды (Украина, Ресей-Түркия, Сирия және т.б.) шешу туралы белсенді ұстанымы бұған себептес болады.

Құрметті депутаттар!

Еліміздің 2017-2018 жылдарға БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің тұрақты емес мүшесі ретінде сайлануы - қазақстандық дипломатия қызметінің шырқау биіктігі болды.

Біздің мақсатымыз – Кеңестің халықаралық бейбітшілік пен қауіпсіздікті қолдау жұмысына үлес қосу, Еуразиядағы тұрақтылық пен қауіпсіздік факторы ретінде Қазақстанның рөлін нығайту, **Орталық Азия мен Ауғанстан проблемаларына әлемнің назарын аудару.**

Сіздер Мемлекет басшысының жеке жолдауларын халықаралық қоғамдастықтарға жеткізу үшін айырықша қызмет еттіңіз. Осыған байланысты Қуаныш Сұлтанұлы Сұлтановтың, Қабиболла Қабенұлы Жақыповтың, Маулен Сағатханұлы Әшімбаевтың және басқа депутаттардың үлестерін жеке атап өткім келеді. Кез келген сыртқы саясаттың мәселелерін шешу кезінде әрқашан Сіздердің қолдауларыңызды сезініп отырдық.

ҚР-дың БҰҰ ҚК-дегі басымдықтары:

- Мемлекет басшысының «Әлем. 21 ғасыр» Манифестінде көрсетілген сыртқы саяси бастамаларын ілгерілету/жылжыту.
- БҰҰ-ның назарын Орталық Азияға аудару және Ауғанстанда жағдайды реттеуді.
- Қауіпсіздік Кеңесінің тұрақты мүшелерімен және өңірдің негізгі державаларымен стратегиялық әріптестікті күшейту.
- БҰҰ қамқорлығымен жүретін бейбітшілік операцияларға қатысу арқылы **ҚР-дың қорғаныс қабілетін нығайту.**
- **Бес институционалдық реформа бағдарламасына сәйкес ҚР-дағы жаңғырту процестері бойынша БҰҰ Қауіпсіздік Кеңесіндегі жұмысты экстраполяциялау.** Бұл жұмысты тиісті мемлекеттік органдарды Кеңестің бейімді шараларына тартып, Қазақстан Үкіметіне ұсынымдар дайындайтын боламыз.

Құрметті депутаттар,

Осы жылғы 3 ақпанда СІМ-де Мемлекет басшысының қатысуымен Кеңейтілген Алқасы өтті. Елбасының **«экономикалық дипломатияны» күшейту** жөнінде берген тапсырмаларына сәйкес жұмысымыз

«5 институционалдық реформаны жүзеге асыру бойынша 100 нақты қадам» Ұлт жоспарының экономикалық күн тәртібін тиімді жүргізуге бағытталған.

Елбасының экономикалық бастамаларын екіжақты деңгейде және көпжақты құрылымдарда (*ЕАЭО, ШЫҰ, АСШӨК, ЭЫДҰ, ИЫҰ*) белсенді жүргізудеміз.

Жұмысымыз **Экономиканың инновациялық-технологиялық дамуына**, бәсекеге қабілеттілікті арттыруға, Қазақстанның «жасыл» даму жолына көшу мен әлемнің ең дамыған **30 елінің қатарына** кіруіне бағытталған.

Қазақстанның шетелдегі экономикалық қызметін іске асырудың негізгі құралдары ҚР дипломатиялық және консулдық өкілдіктері болып табылады. Олардың жұмысы шетел инвестицияларын, жоғары технологияларды тартуға және тауарларымыздың сыртқы нарықтарға шығаруға жәрдемдесуге бағытталған.

- 2012 жылдан бастап ҚР елшіліктерінде инвестициялар жөніндегі арнайы кеңесшілерді тағайындау практикасы енгізілді (*Франция, Германия, Ұлыбритания, Қытай, Оңтүстік Корея, Жапония, Беларусь, Украина, Өзбекстан*);

- 2006 жылдан бастап кедендік атташат институты жұмыс істейді (*ҚР Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитетінің 18 қызметкері Қазақстанның әріптес елдерімен - Ресей, Бельгия, Беларусь, Қырғызстан, Әзербайжан, Түркия, Қытай, Оңтүстік Кореямен жұмыс жасайды*).

- Женева қаласындағы ҚР Тұрақты Өкілдігінің құрылымында Дүниежүзілік Сауда Ұйымының мәселелері жөніндегі бөлім құрылды;

- ҚР-дың Ресейдегі Сауда өкілдігі жұмыс істейді.

- «Казнекс Инвест» Акционерлік қоғамыныңның Нью-Йорк, Дубай, Франкфурт, Ыстамбұл, Бейжің қалаларында фронт-офистері құрылған. Тегеранда таяуда құрылады.

- 70 шет мемлекеттерде ҚР құрметті консулдары ойдағыдай жұмыс істеуде;

- еліміздің шет елдегі достары клубы белсенді пайдаланылады;

2015 жылғы шілдеден бастап әлемнің 20 елімен визасыз режим енгізілді (*Аустралия, Мажарстан, Италия, Монако, Бельгия, Испания, Нидерланд, Норвегия, Швеция, Малайзия, БАӘ, Сингапур, Ұлыбритания, АҚШ, Германия, Финляндия, Франция, Швейцария, Жапония*).

Астана қаласында Халықаралық қаржы орталығын құру бойынша жұмыс жүргізіліп жатыр. Осыған байланысты **2017 жылғы 1 қаңтардан бастап Экономикалық Ынтымақтастық Даум Ұйымы мен Еуропа Одағының барлық мүше елдер үшін, сондай-ақ Малайзия, Монако, Бірікке Араб Әмірліктеріне мен Сингапур үшін визасыз режимді енгізу жоспарлануда.**

Елбасының тапсырмасына сәйкес біз **115 екіжақты үкіметаралық комиссиялардың және 24 шет мемлекеттермен іскерлік кеңестердің тиімділігін арттыру бойынша жұмыс жүргізудеміз.** Олардың жұмыстарын үйлестіру мақсатында Сыртқы істер министрінің Бірінші орынбасарының төрағалығымен арнайы Жұмыс тобы құрылды. **Іске асыру барысының тұрақты мониторингі жүзеге асырылады.**

Іскерлік кеңестердің екі басты міндеті бар деп санаймыз – екі елдің бизнесмендер арасындағы байланыстарды дамыту және мемлекеттік органдарының араласуын талап ететін мәселелерді айқындау. Іскерлік кеңестердің басты жұмыс органы/Хатшысы сыртқы сауда палатасы тұлғасындағы «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасы болып табылады.

2015 жылдан бастап мерзімінің қорытындысы бойынша шетелде **сауда-экономикалық және инвестициялық тақырыбына 700-ден астам іс-шара** өткізілді. Оларға роуд-шоулар, экономика күндері, бизнес-форумдар және дөңгелек үстелдер жатады. **ҚР-дан шетелге экономикалық делегациялардың 1500 – ден астам сапары ұйымдастырылды.**

ҚР Премьер-Министрі төрағалық ететін **Инвестицияларды тарту мәселелері жөніндегі Үкіметтік кеңес құрылды (Инвестициялық штаб).**

SIM инвесторлармен **ҚР Президенті жанындағы Шетелдік инвесторлар кеңесі** және ҚР Премьер-Министрі төрағалық ететін **Инвестициялық ахуалды жақсарту жөніндегі кеңесі** алаңындағы жұмысқа белсене қатысуда. Шетелдік инвесторлардың бұзылған құқықтарын қалпына келтіру мақсатында **Инвестициялық омбудсмен институтымен тығыз жұмыс істейміз.**

Сонымен қатар, **Дипломатиялық бизнес-клубы** құрылған. Олардың ішіне шетел елшілері, құрметті консулдары мен бизнесмендер кіреді. ҚР-дағы шет мемлекеттердің құрметті консулдары институты жұмыс істейді – қазір барлығы 38 консул.

SIM халықаралық экономикалық іс-шараларды дайындау және өткізу бойынша **өңірлермен және әкімдіктермен** белсенді жұмыс жасайды.

Мысалы, SIM Оңтүстік Қазақстан облысында 28-29 сәуірдегі «Оңтүстік Инвест - 2016» Халықаралық бизнес-форумды өткізуге жәрдемдесті, оған әлемнің 25 елінен 700 делегат қатысып, 2,5 млрд.

АҚШ доллары сомасына Ынтымақтастық туралы 41 меморандумға қол қойылды.

Аталған жұмыс Қарағанды, Батыс-Қазақстан, Атырау, Қызыл-Орда, Маңғыстау, Алматы, Ақтөбе және Солтүстік-Қазақстан облыстарымен де жүргізілді және одан әрі жалғастыруда (Астана, Алматы, Шығыс Қазақстан және Павлодар облыстарымен).

Құрметті депутаттар!

Осы жұмыстардың қорытындылары бойынша келесі нәтижелермен бөлісе аламыз.

Тікелей нәтижелер. Елбасының 2015-2016 жылдардағы әлемнің жетекші елдеріне сапарлары өтті (*Италия, ҚХР, Ұлыбритания, Италия, Иран, Түркия*). Қазақстанға **42 млрд. 800 млн АҚШ доллары** көлемінде міндеттемелер әкелді.

2016 жылдың I жартыжылдығында **инвестициялар тартудың елеулі өсуі** байқалды. Мәселен, ТШИ-нің таза құйылымы өткен жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда **кемінде 5 есеге өтіп (470%), 5,7 млрд. АҚШ долларын** құрады.

2016 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша Қазақстанда **шетелдің қатысуымен 19 685 заңды тұлға құрылды**. Біріккен кәсіпорындардың көбісі Ресеймен, Түркиямен, Голландиямен, Германиямен және Қытаймен бірге құрылған. Жалпы алғанда, 2014 жылдың көрсеткіштерімен салыстырғанда **24,5% өсті (шамамен 4 мың жаңа кәсіпорын тіркелді)**.

ҚР СИМ-нің қатысуымен қазіргі таңда тиісті мемлекеттік органдармен (ИДМ, МСМ, АКМ) бірге **19 трлн. тенге (57,4 млрд. АҚШ доллары)** көлемінде **304 жоба** пысықталуда.

Имидждік нәтижелер. ҚР-дың халықаралық рейтингтердегі көрсеткіштері жақсарды. **DoingBusiness 2016 жылғы рейтингінде** Қазақстан 189 мемлекет арасында 41-ші орынды алды. Бұл Қазақстанның барлық жылдар бойынша үздік көрсеткіші болып табылады (*біз Бельгия, Италия, Түркия, Люксембург және т.б. сияқты елдердің алдында келеміз*).

Құрметті депутаттар!

Қазақстанның экономикалық дипломатиясында **көпжақты экономикалық ынтымақтастыққа** үлкен рөл беріледі.

ЕурАзиялық Экономикалық Одақ (ЕАЭО) шеңберінде:

Бүгінде **отыздан астам елдер** ЕАЭО-мен ынтымақтастықты кеңейтуге ниет білдірді. Бұл қызметте СИМ-нің негізгі бағыттағы жұмысы деп санаймыз.

ЕАЭО-ның әртүрлі елдермен **25-тен астам меморандумға** қол қойылды. Олардың ішінде Моңғолия, Чили, Перу, Сингапур және Камбоджа бар. Осыдан бес күн бұрын, 5 қарашада Вьетнаммен еркін

сауда аймағын құру туралы келісім күшіне енді. Үндістанмен келіссөздер басталды. Израилмен, Мысырмен және Иранмен еркін сауда аймағы туралы келісімді дайындау жүргізілуде.

Әлемдік практикаға қарай **Экономикалық Ынтымақтастық және Даму Ұйымының стандарттарына сәйкес** елдің әлеуметтік-экономикалық трансформациясы жүргізілуде. ЭЫДҰ-мен ынтымақтастық елдік бағдарламасын іске асыру сәтті аяқталып жатыр. Оның шеңберінде Қазақстан Республикасы ЭЫДҰ-ның бірқатар құралдарына қатыса алды.

Штаб пәтері Астанадағы **Азық-түлік қауіпсіздігі жөніндегі Ислам ұйымы** Қазақстанның ауыл шаруашылығы экспортын дамыту тетігі бола алады. Бұл аланда Ислам әлемінің экономикалық «драйверлерімен» байланысты, біздің астығымызды және ауыл шаруашылығы өнімдерді экспорттау, бірлескен инвестициялық жобаларды іске асыру бойынша жұмыс жүргізуге болады.

СІМ ҚР мемлекеттік органдарына **Дүниежүзілік банкі Тобымен, Халықаралық валюта қорымен, Еуропалық қайта құру және даму банкімен, Азиялық даму банкімен және Азиялық инфрақұрылымдық инвестициялар банкімен** байланыста белсенді жәрдем көрсетеді.

Транзиттік-көліктік және инфрақұрылымдық байланыс (connectivity). Қазақстан теңізге шығатын жолы жоқ ең ірі мемлекет болып табылады. Дегенмен, «Солтүстік-Оңтүстік» және «Шығыс-Батыс» бағыттары бойынша транзиттік маршруттарды дамыту өзектілігін растап отыр.

Біз **«Нұрлы Жол»** мемлекеттік бағдарламасын «Батыс Қытай – Батыс Еуропа», сондай-ақ «Қазақстан-Түрікменстан-Иран-Парсы шығанағы» темір жолы Жібек жолының заманауи бағдарларымен ұштастыру жұмысын жүргізіп жатырмыз.

ЭКСПО-2017. Энергетикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету және бәсекеге қабілетті болуы үшін жаңартылатын энергия көздерін дамыту керек. Сондықтан, **«жасыл технологияларды»** пайдалану деңгейін арттыру ҚР-дың басымдығы болып табылады. Бұл себепте ЭКСПО-2017 көрмесі ерекше рөлін растайды.

Қазіргі таңда **103 ел мен 17 халықаралық ұйым** Астаналық көрмеге қатысуын растады. 81 қатысу шартына қол қойылды, ұлттық секциялардың 96 комиссары тағайындалды. Бірқатар елдердің қатысуын растау бойынша келіссөздер жүргізілуде.

Көрме аясында ірі халықаралық іс-шаралар өткізуге дайындық жүріп жатыр. Бұл – **Шанхай Ынтымақтастық Ұйымының 16-ші Саммиті, Ислам Ынтымақтастық Ұйымының ғылым және технологиялар жөніндегі алғашқы Саммиті, туризм, жасыл энергетика бойынша министрлер кездесуі және басқа да маңызды іс-шаралар.**

Құрметті депутаттар!

Жалпыәлемдік жағдайға орай елдік мүдделер интеграциялық процесстерге одан әрі бағытталған.

Біз **Орталық Азия елдерімен** жақындастырудың өзара қолайлы жолдарды іздестіруді жалғастыра береміз. Дегенмен, үстіміздегі жылғы 12 қыркүйекте Мемлекет басшысының Самарқандқа жасаған сапары Өзбекстанмен сауда-экономика саласында жаңа мүмкіндіктерді ашты.

Үкіметтік делегациялардың кездесулері экономикалық ынтымақтастықты одан әрі тереңдету мәселесіне үлкен үміт күттіреді. Атап айтқанда, мұнай және мұнай өнімдерін жеткізу, автомобиль, машина жасау бойынша, электр техникасы өнімдерін, фармацевтика, мұнай химиясы және химия өнімдерін, жеңіл өнеркәсіп өнімін, сауда-саттық тауарларын шығаратын бірлескен кәсіпорындар (**сауда үйлерін**) құру туралы келісімге қол жеткізілді. Өзбекстанмен үкіметаралық **2017-2021 жылдардағы кезеңге экономикалық ынтымақтастық стратегиясын** әзірлеуге және қол қоюға келістік.

Біз **Ресей Федерациясымен** жан-жақты одақтық қатынастарды жалғастырудамыз. Таяуда ғана Президент В.Путиннің Астанаға сапары болды, оның аясында кәсіпкерлер қатысқан ең ірі бизнес-форум, және «Еуразиялық кеңістіктің көлік-логистикалық әлеуетін дамыту» тақырыбында ҚР-РФ өңіраралық ынтымақтастығының XIII форумы өткізілді.

Қытай өндірістік қуаттарды көшіру және Жібек Жолы Экономикалық Белбеу жылжыту шеңберінде Қазақстан экономикасына миллиардтаған қаражатты инвестиция ретінде салуға дайын.

ЕурАзиялық Экономикалық Одаққа мүше мемлекеттер мен Қытай арасындағы сауда-экономикалық ынтымақтастық туралы келіссөздер басталды. Қытай Халық Республикасы перспективалық және дамып келе жатқан АСЕАН, ВРЭП, Шығыс Азия экономикалық қоғамдастығы және ТТП сияқты бірлестіктермен жалғастыратын көпір рөлін атқара алады.

АҚШ-пен ынтымақтастық басты басымдықтардың бірі болып қалады, бұл өңірде мүдделер теңгерімдерін сақтауға ықпал етеді.

Бізде бизнесті жүргізуің қолайлы жағдайлары кезінде шектес нарықтарға шығу бойынша қазақстандық мүмкіндіктердің өсуі АҚШ-тың ірі кәсіпкерлерінің ҚР экономикасына инвестиция салуына қызығушылық тудырады. Бұл 2015 жылғы қыркүйекте Елбасының АҚШ-тың бірқатар «америкалық бизнес капитандарымен» кездесуі барысында расталған болатын.

АҚШ-тың қолдауымен халықаралық аренада Орталық Азия елдерінің позициясын орнықты дамыту мен нығайтуды қамтамасыз ету бойынша жұмыс жүргізілуде. Осы тұрғыда **«С5+1» (Орталық Азия +**

АҚШ), көпжақты платформасы белсенді түрде күшейтілуде. Сыртқы саяси ведомстволар басшыларының деңгейінде құрылған платформа аясында Еуропа мен Азия арасындағы бірыңғай логистикалық жүйе ретінде өңірдің көліктік әлеуетін дамыту; қоршаған ортаны қорғауға, сондай-ақ Орталық Азия қауіпсіздігі саласында әріптестіктің дамуына ерекше ден қоя отырып, өңірде балама энергетиканы нығайту бойынша ұзақ мерзімді мақсаттар іске асырылуда.

Еуропалық Одақпен сауда-экономикалық және ғылыми-технологиялық мәселелерді қамтыған Кеңейтілген әріптестік және ынтымақтастық туралы жаңартылған келісім бизнес пен инвестициялардың белсенді кірігуіне жаңа мүмкіндіктер ашты. Осыдан 4 күн бұрын менің Брюссельге сапарым шеңберінде біз осы Келісімді іске асыру бойынша Бірлескен іс-қимылдар жоспарын талқыладық, біз оны 2017 жылдың басында келісуде жоспарлап отырмыз.

Сондай-ақ **«ЕО-ОА»** форматында кездесу болды, кездесу барысында ынтымақтастықтың негізгі бағыттары талқыланды.

Сонымен қатар өңіріміздің тұрақтылығы, ең алдымен, **Ауғанстандағы** ахуалға байланысты болып қалатынын ескеру қажет. Ауғанстан билігі өз күштерімен елдің әскери-саяси және әлеуметтік-экономикалық проблемасын шеше алмайтынын көрсетті. Брюссельде мен Еуропалық Одақ пен АИР үкіметі ұйымдастырған Ауғанстан жөніндегі донорлар конференциясына қатыстым. Конференцияға 70 мемлекет және 30 халықаралық ұйым қатысты. Біз Қазақстанның Кабулға гуманитарлық, азық-түлік, инфрақұрылым жағынан және білім беру бойынша екіжақты және көпжақты арналар арқылы көмек беруді жалғастыратынын растады.

Иранды «бұғаттаудан шығару» біздің өңірімізге жаңа мүмкіндіктер ұсынады. Иран өңірдегі ірі ойыншы әрі қазақстандық өнімді өткізуге сыйымды нарық болып табылады, алайда бұл ел жаңа көліктік дәліз және Қазақстанның теңізге балама шығу жолы ретінде негізгі роль атқарады.

Осы жылдың басындағы Қазақстан Президентінің Тегеранға сапары Қазақстан-Иран сауда-экономикалық өзара іс-қимылын айтарлықтай өсіру мүмкіндігіне жаңа серпін берді.

СІМ Қазақстанның экономикалық блок министрліктерімен және бизнес-қоғамдастығымен бірлесіп ірі дәстүрлі әріптестермен (Түркия, Жапония, Корея, Үндістан, САК, БАӘ, Малазия, Сингапур т.б.) және Латын Америкасы мен Африкадағы жаңа әріптестермен сауда-инвестициялық өзара іс-қимыл жасаудың жаңа мүмкіндіктерін іздеуді жалғастыруда.

Құрметті әріптестер!

Айтылған міндеттерді іске асыру кезінде бізге депутаттық корпус өкілдері үлкен қолдау көрсетіп отыр.

Мәжіліс және Сенат депутаттары ЕҚЫҰ, ТүрікПА, ИЫҰ

Парламенттік одағы, СТД Парламентаралық ассамблеясы сияқты халықаралық ұйымдардың парламенттік ассамблеялары мен интеграциялық бірлестіктердің жұмысына белсене қатысуда. Еуропалық Парламентпен, Еуропалық кеңестің және НАТО-ның парламенттік ассамблеясымен тиімді ынтымақтастық орнатылды. Парламенттік дипломатияның маңызды бағыты депутаттардың сайлауларды байқау миссияларына қатысу болып табылады. Дәстүрлі екіжақты парламенттік байланыстар достық топтары мен бірлескен комитеттер форматында ойдағыдай дамуда.

Парламенттік дипломатия әлеуеті Қазақстанның халықаралық аренадағы стратегиялық басымдықтарын іске асыруда кеңінен пайдаланылады және біз бұл жұмысты, оның ішінде Қазақстанның БҰҰ ҚК-дегі мүшелігі шеңберінде нығайтуымыз қажет.

Құрметті депутаттар,

Сөзімді қорыта келе, СІМ Елбасымен белгіленген сыртқы саяси міндеттерді орындау үшін бар күшін салатынын айтқым келеді, оған барлық мүмкіндіктер мен құралдар бар.

Елбасы назарының және Сіздердің қолдауларыңыз арқасында тәуелсіздік жылдары ішінде Министрлікте халықаралық және дипломатиялық тәжірибесі мол кадрлық құрам жасақталды.

СІМ қызметкерлері бұрынғы кәсіподақ орнына «Қазақстандық дипломаттар бірлестігін» құруға бастама білдірді. Жаңа бірлестік дипломатиялық қызметінің жұмысын жақсартуға және құқықтары мен мүдделерін қорғауға бағытталған.

Ашық және есеп беретін бес институционалдық реформаны іске асыру мақсатында біз СІМ жанынан Қоғамдық кеңес құрдық.

Қазақстанның белсенді сыртқы саяси қызметі, азаматтардың шетелде болатын географиясы дипломатиялық қатысушылығын айқындау факторы болып табылады. Бүгінде 64 мемлекетте ҚР шет елдердегі 92 мекемесі, оның ішінде 57 елшілік, 4 тұрақты өкілдік, 3 дипломатиялық миссия, 11 бас консульдық және 17 консульдық жұмыс істеуде. 30 елде Қазақстанның өз қызметін қоса атқаратын елшілігі бар.

Әлемдік ойыншы ретінде Қазақстанның ұстанымын күшейту, еліміздің экономикалық дамуын қамтамасыз ету бойынша мақсаттарымыз ортақ.

Елбасының сара басшылығымен Қазақстанның барлық әлем елдерімен өзара тиімді ынтымақтастықты дамытуды жалғастырамыз деп сенемін.

Назарларыңызға рахмет!